

Pyhäjärven kunnallisvaikuttajat esillä näyttelyssä Tyrvään seudun Museolla

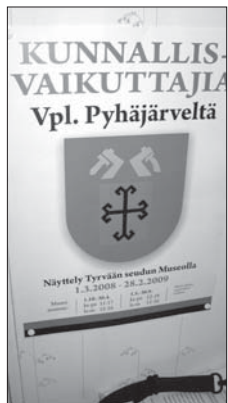
”Kunnallisvaikuttajia Vpl. Pyhäjärvellä” näyttely on avattu Tyrvään seudun Museolla. Näyttelyyn on valittu valokuvia säätiön kokoelmista Pyhäjärvellä toimineista eri kunnallisista lautakunnista. Myös useita valtuuston puheenjohtajien valokuvia on tuotu esiin. Samoin kaikki pyhäjärveläissyntyiset entiset kansanedustajat ovat omana ryhmänään tässä pienimuotoisessa näyttelyssä.

Asiakirjoista on ollut puutetta ja lisäksi on todettava, että kaikki vanhemmat asiakirjat tuhoutuivat vanhan kunnantalon tulipalossa. Käkisalmen Sanomista on kopioitu useita valtuuston kokouksista ja näyttelyyn. Vitriinikaapissa on myös esitteillä otos viime vuosien koulupiirikirjallisuudesta. Pyhäjärven pitäjää esitellään lyhyen kirjoitelman muodossa. Pitäjävakauna on keskeisellä paikalla osaston takaseinällä.

Syksyllä 2008 on tarkoitus järjestää näyttelyyn liittyvä yleisötilaisuus, jossa laajemmin kerrotaan entisestä kotipitäjästä. Tarvittaessa yleisötilaisuuksissa voidaan käsitellä myös muita Pyhäjärven liittyviä aiheita.

Näyttelyosasto sijaitsee museon toisessa kerroksessa. Näyttely on esillä vuoden 2009 helmikuun loppuun asti. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallitus ryhtyy hyvissä ajoin pohtimaan seuraavan näyttelyn aiheita.

REINO ÄIKIÄ

Uutta puhtia 60-vuotiaaseen Kouvatsan karjalaseuraan

Kouvatsan karjalaiset ry:n perustamisesta tuli tammi-kuussa kuluneeksi 60 vuotta. Alkuvuosikymmenten vilkkaan toiminnan jälkeen on yhdistyksessä tapahtunut selvää hiipumista. Syytkin ovat luonnolliset, nuoremman väen muutto muualle sekä väestön ikääntyminen.

Helmikuun 16. kokoontui joukko karjalaistaustaisia tai muuten karjalaismielisiä henkilöitä Tuomo Hinkkanen luokse Kouvatsalla. Tavoitteena on viritellä toimintaa uudelleen ja järjestää yhdistyksen oikeat 60-vuotisjuhlat. Yhdistyksen virallinen järjestäytyminen hoidetaan pidettävässä vuosikokouksessa.

Seuraa lähitulevaisuudessa juttujamme ja ilmoittelumme Pyhäjärvi-lehdessä sekä lähitienoon paikallislehdissä.

TUOMO HINKKANEN

Kouvatsan karjalaiset ry:n toiminnan uusia elvyttäjiä, vasemmalta: Tuomo Hinkkanen, Sirpa Saari-
nen, Hannu Pruuki, Kauko Hinkkanen, Tuula
Kähäri, Pauli Kähäri, Mari Eeva ja Liisa Härkälä.

17. maaliskuuta 2008

Kapinasta talvisotaan

Suomen itsenäisyyden alkutaival 90 vuotta sitten alkoi vaivalloisesti. Suomen senaatin 6.12.1917 julkistama itsenäisyytilmoitus jakoi kansan kahtia. Itsenäisyys hyväksyttiin porvarien äänillä 100 puolesta ja 88 vastaan. Neuvostoliiton duuma hyväksyi itsenäisyyden 4. päivä tammikuuta 1918. Lenin kirjoitti Pravdassa: "Juuri tunnustamalla Puolan, Latvian, Liettuan, Eestin ja Suomen valtioiden itsenäisyyden me saavutamme hitaasti mutta varmasti luottamuksen pienten naapurivaltioiden takapajuisempien työtätekevien joukkojen keskuudessa, joita kapitalistit ovat eniten petkuttaneet ja pimitäneet. Juuri siten me irrotamme ne varimmin niiden "omien" kansallisten kapitalistien vaikutuksesta ja johdatamme ne tulevaa yhtenäistä kansainvälistä Neuvostotasavaltaa kohti." Oliko Suomen itsenäisyys siis vain nimellinen?

Sitä ennen joulukuussa 1917 Suomen SDP:n valtuuskunta neuvotteli Pietarissa. Trotski käytti suomalaisiin kovaa kieltä. "Vuosisatoihin ei unohdeta, että te ette kaapanneet valtaa haltuunne marraskuun lakon aikana. Annamme teille itsenäisyyden, mutta vallankumous on tehtävä viipymättä." Lenin lupasi vallankumoukseen kaiken tuen, aseita, ammuksia ja sotilaita. Tammikuun puolella välin kansankomissaari Pudovskilä lähetti kapinoitsijoille 10 000 kivääriä ja patruunoita sekä 10 kolmituumaisen tykin ammuksineen. Lenin käski kapinaan alkaessa lähettää vielä 25 000 kivääriä ja 30 konekivääriä.

Kapina Suomen demokraattisesti valittua hallitusta vastaan käynnistyi 26. tammikuuta. Kapinoitsijat koostuivat punakaartilaisista ja tarkoitus oli sodan ja venäläisten avulla väkivaltaisesti ottaa poliittinen valta punakaartilille. Siitä alkoi vuoden 1918 sota, joka jätti tumman varjon Suomen historiaan. Senaatti vastasi omilla toimenpiteillään kapinaan ja määräsi kenraali Mannerheimin valvomaan ja hoitamaan maan sisäistä järjestystä. Osa kapinallisista halusi liittyä Neuvostoliittoon. Helmikuussa Oskari Tokoi sanoi Pietarissa. "Suomen liittyminen Venäjän federaatioon on jopa välttämätön sosialismin toteuttamiseksi Suomessa". Vielä huhtikuun alussa Stalin luki punaisen Suomen yhdeksi federaation osaksi ja antoi veljellisen tukensa valkoisten murtautumiselle. Vallankumoustaistelu kesti runsaat 3 kuukautta ja päättyi kapinoitsijoiden tappioon.

Kapinan jälkeen Neuvostoliittoon siirtyi lukuisia suomalaisia kapinanjohtajia. Tunnetuin heistä Otto Ville Kuusinen. He olivat Stalinin kanssa hyvässä yhteisymmärryksessä valmiit ottamaan revanssin vuoden 1918 tappiosta. Syytettiin talvisota, jonka suunnitelma oli selkeä ja tulisi nyt onnistumaan. Voitokas puna-armeija marssii kahdessa viikossa Helsinkiin, jossa vaihdetaan ensimmäiseksi Neuvostoliiton liput presidentinlinnan ja eduskuntatalon katolle, työtätekevien riemuksi ja kansanvihollisten kauhuksi. Paraatin ottaa itseohjautetusti vastaan O.V. Kuusinen.

Toverit Stalin ja "Terijoen nukkeministeri" Kuusinen joutuivat pettymään tälläkin kertaa. Suomi itsenäisenä kansana oli nyt yhtenäisempi kuin koskaan. Yhtenä rintamana Suomen miehet konekivääreihin olivat vastassa rajalla. Paraatimarssi jäi toiseen kertaan. 1918 tunnustetuista itsenäisistä valtioista vain Suomi ainoana kykeni säilyttämään itsenäisyyden. Puola ja Baltian maat ovat Neuvostoliiton suojassa kokeneet kovia. Sisukas 90-vuotias Suomi on lujasti pitänyt kiinni itsenäisyydestään, kaikkien meidän onneksi. Joten hyvä Suomi ja siniristilippu salkoon.

SALME RINTALA

Karjalaseurojen Satakunnan piirin hallitukseen muutoksia

Karjalaseurojen Satakunnan piirin hallitus kokoontui Huitteisissa. Puheenjohtaja Jouko Hämäläinen ja sihteeri Kullervo Huppunen pöydän päässä. Hämäläisestä vasemmalla Huittisten Karjalaseuran varapuheenjohtaja Merja Inkinen ja puheenjohtaja Markku Evala. Etualalla vasemmalla Evalan ohella pyhäjärveläisyyttä edustava Marja Koukku Äetsästä ja oikealla uusi varapuheenjohtaja Pekka Salonen Vammalasta (Sakkola).

Karjalaisseurojen Satakunnan piirin hallituksen kokous pidettiin 16. tammikuuta Huitteisissa.

Vuoden vaihteessa piirihallitukseen tuli muutoksia, sillä hallituksesta pois jäivät Reino Äikiä, Merja Valimäki ja Virpi Uola, ja heidän tilallaan uusina jäseninä aloittivat hallitustyöskentelynsä Markku Evala Huitteisissa, Risto Luukkanen Eurajoelta ja Seppo Varjus Ulvilasta.

Syyskokouksen valitsemina puheenjohtajina toimivat Jouko Hämäläinen Noormarkusta ja Pekka Salonen Vammalasta. Hallituksen järjestäytymiskokouksessa valittiin sihteeriksi edelleen Kullervo Huppunen ja rahastonhoi-

tajaksi Viljo Veijalainen Kankaanpäästä.

Hallituksen kokouksessa valmisteltiin piirin 15.3. Kankaanpäässä pidettävän kevätkokouksen asioita.

Lisäksi keskusteltiin Tampereella viikkoa ennen juhannusta järjestettävistä Karjalaisista Kesäjuhlista, ja sinne päätettiin osallistua niin piirinä kuin jäsenseuroinakin suurella joukolla.

Kokoukseen osallistunut liittovaltuuston jäsen Reino Äikiä toi terveiset Karjalan Liitosta toden muun muassa huhtikuussa pidettävän liittokokouksen valmistelujen olevan jo hyvässä vauhdissa.

Tässä kokouksessa valitaan muun muassa liiton puheenjohtajisto ja liitto-

valtuusto. Reino Äikiä jättäessä kuuden vuoden jälkeen paikkansa käytettäväksi myös Satakunnasta valitaan uusi edustaja liittovaltuustoon.

Hallituksen kokouksessa pahoiteltiin yhden vahvan jäsenseuran, Köyliön Karjalaisen, ilmoitusta lopettaa koko seura.

Ilon aiheina todettiin muutamien pienten seurojen toiminnan puolestaan elpynen.

Todettiin myös se tosiasia, että osa hallituksen jäsenistä on vielä työelämässä mukana ja läheskään kaikki eivät aina pääse mukaa arki-iltoina pidettäviin hallituksen kokouksiin.

REINO ÄIKIÄ

Virvon varvon

Virpoi varpoi, viisat käyvät, tuorietes terveies tulevaks vuuveks.

Mie se virvon viisabasti, taputtelen taitavasti riekkahaksi, rakkahaksi, suuren talon isännäksi/emännäksi.

Isännälle ikä pitkä, emännälle perä levvi, tyttäriille suuret sulbot, pojille koko perintö.

Heinäjaks saunoa, kaks lasta kauloa, kolmas talost juoksemmaa.

Siul viita, miul palikka.

Hyvää pääsiäistä!

Konevitsan kuulumisia

Johtajat vaihtuneet, talkooleiri tulossa

Johtaja on vaihtunut niin Konevitsan luostarissa kuin sitä tukevassa Konevitsa ry:ssä. Helmikuussa pidetyssä yhdistyksen vuosikokouksessa esitettiin luostarin uusi johtaja, jo pidempään luostarissa pappismunkkina ja luostarin talousvastaavana toiminut igumeni Aleksander. Nimitys luostarin johtajaksi tuli Aleksanderille alkuun väliaikaisesti tehtävään määrätynä jo viime lokakuusta alkaen ja nyttemmin hänet on määrätty tehtävään vakituisena. Hänen edeltäjänsä, luostarin johtajana vv

2001-2007 palvelut igumeni Isidor on siirtynyt Jerusalemiin, siellä sijaitsevan Venäjän kirkon hengellisen edustuston pappisjäseneksi.

Luostaria tukevan Konevitsa ry:n hallituksessa kaikkiaan 14 vuotta, josta 6 v sihteerinä ja 8 v puheenjohtajana toiminut Helena Pavinskij jättäytyi pois seuran hallituksesta ja puheenjohtajan tehtävästä. Hänet kutsuttiin seuran uudeksi kunniajäseneksi. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Riitta Väinikka, joka on toiminut viimeksi yhdistyksen

taloudenhoitajana. Hallituksen kokoonpano säilyi muutoin entisellään.

Yhdistyksen kotisivut toivottavasti päivittyvät ajan tasalle osoitteessa www.konevitsary.fi.

Talkooleiri Konevitsan luostarissa järjestetään 27.7.-3.8.2008.

Kyselyt ja ilmoittautumiset Marja Rautava, puh. 050-364 2189, marjakatariina@gmail.com.

Osallistumismaksu sis. bussikuljetus Helsingistä ja viisumi on 160 eur/hlö.

KAARINA PÄRSSINEN

Vpl.
Pyhäjärvi-
juhlat

Mouhi-
järvellä

19.-20.7.2008

”Pyhäjärvelle löytyy aina jalansija elämässäni”

Pitkän työrupeaman Pyhäjärvi-lehden ja karjalaisuuden eteen tehnyt **Salme Rintala** – juuri Pyhäjärvi-Säätiön kunniajäseneksi kii-
tetty – uskoo, että tulevaisuus karjalaisuuden saralla on valoisa. Hän kannustaa meitä kaikkia Karjala-työhön ja erityisesti Vpl.Pyhäjärvi-lehden tekoon.

Salme lupaa edelleen avustaa lehteä, vaikka sen tekovastuusta onkin jäänyt Reino Äikiän kanssa pois. Molemmat ovat kuitenkin edelleen tärkeitä tietopankkeja ja tukihenkilöitä.

– Pyhäjärvi-lehden tulevaisuuteen uskon vahvasti. Lehti on ilmestynyt nyt 50 vuotta ja kyllä se vielä toiset 50 vuotta elää. Toivon, että lukijat, jotka kirjoituksillaan ovat edesauttaneet lehden ilmestymistä, jatkaisivat edelleen. Toivottavasti myös nuoremasta polvesta löytyy uusia kirjoittajia, vetoaa Salme Rintala.

Hän uskoo, että karjalaisuus tulee Itä-Suomen myötä aina säilymään Suomessa.

– Eikä siirtokarjalaisuu-
dellekaan näy olevan loppua. Karjalan Liiton vuotuinen kesäjuhla on vahva näyttö karjalaisesta kulttuuritoiminnasta maassamme. Ensi kesänään saamme juhla Tamperella.

Pyhäjärvi-lehden tekoon Salme Rintala ajautui sattumien kautta; jo sitä aiemmin hänet oli kutsuttu mukaan säätiön toimintaan. Karjalaisuus on hänelle ollut aina itsestäänselvyys.

– En ole koskaan ”herännyt karjalaisuuteen tai pyhäjärveläisyyteen”, sillä ne ovat kodin myötä olleet itsestään selvyksiä. Ikaalissa toimi Karjalaseura ja Sortanlahden Marttayhdistys, jäsenenä olivat kaikki tuttuja pyhäjärveläisiä. Ikaalissa oli ensimmäiset Pyhäjärvi-juhlat 1958. Lausein siellä sisareni kirjoittaman juhlaruonon ja olin juhla-aiueena, Salme muistelee.

Erkki Immonen Ikaalissa kuului Pyhän-Säätiön hallintoneuvostoon ja hän ehdotti sitten Salmea säätiön hallintoon.

– Niin tulin hallitukseen varajäseneksi vuonna 1972 ja Erkki Lindroosin jälkeen vakituiseksi 1975. Kuuluin

myös lehden toimitusneuvostoon.

Vuonna 1985 Pyhäjärvi-lehden toimitus ikään kuin putosi toimitusneuvoston syliin, kun pitkään lehteä toimittaneet Kauko ja Eeva Hämäläinen jättäytyivät pois.

– Siinä oltiinkin vähän aikaa ihmeissään. Lehdessä haettiin uutta toimittajaa, mutta tuloksetta. Lehden toimitusneuvostoon kuului maisteri Reino Kukko, joka oli ollut toimittajana mm. Uudessa Suomessa. Hän ehdotti, että Reino Äikiä ja minä ottaisimme vastuun lehden toimittamisesta. Niin tapahtuikin, ja koska joka lehdessä pitää olla vastaava toimittaja, Erkki Pärssinen ilmoitti hoitavansa sen tehtävän.

Eli lehden tekijän työ, jota on kestänyt hyvinkin yli 20 vuotta, tuli eteen yllättäen.

– Muistan, kun jossakin lehtiseminaarissa Kurkijokelaisen päätoimittaja Varjus totesi: ”Helppohan teidän pyhäjärveläisten on tehdä lehteä, kun pyhäjärveläiset ovat niin ahkeria kirjoittajia.” Ja se on totta. Kyllä silloin alkuaikoina noin 80 prosenttia aineistosta tuli lukijoilta, ja yhä edelleen lukijat ovat tärkeässä roolissa, Salme kiittelee.

– Tämä lehtityö omalla kohdallani on ollut hyvin antoisaa. Olen saanut valtavan tietomäärän Pyhäjärven eri kylistä ja niiden ihmisistä. Olen tavannut monia ihmisiä, joita on ollut ilo haastatella.

Nykyisin eläkkeellä oleva Salme on tehnyt Pyhäjärvi-lehteä vuosikaudet työelämässä ollessaan, mutta rakkaalle harrastukselle löytyi silloinkin sijaa.

– Olin vuoteen 1999 vielä työelämässä ja silloin oli joskus hankala sovittaa lehtityötä omaan viralliseen työhön.

Lastenkodin johtajana Nokialla toiminut Salme Rintala oli työelämänsä aikana mukana myös monessa järjestötyössä – kuten Sosiaaliturvan Keskusliitossa ja hallituksessa, Akavassa luottamushenkilönä, pankin hallinnossa ja Pyhäjärvi-Säätiössä, jossa toimii siis edelleen. Hän kuuluu myös kansainväliseen naisjärjestöön Sorop-

Hyväntekeväisyys lasten eteen on aina ollut tärkeää Salme Rintalalle. Tässä matkukuvassa Sirkka Nikkari vasemmalla luovuttaa Aamulehden lahjana koulutarvikkeita Käkisalmen lastenkodille. Hänen takanaan lastenkodin lääkäri, tulkki Alina Virkkunen ja lastenkodin johtaja Valeri Probudeev sekä Salme Rintala.

timist International.

– Sen sisällä olen organisoitunut avustuksia eri lastenkoteihin. Vuonna 1992 Venäjällä oli lama pahimmillaan. Veimme Käkisalmen 200-paikkaiseen lastenkotiin valtavan määrän tavaraa, vaatteita, urheiluvälineitä, lääkkeitä, koulutarvikkeita ym. Saman järjestön myötä veimme Tallinnan katulapsityölle apua. Tallinnassa uskova nainen naispsykiatri tekee erittäin pyyteetöntä työtä katulapsien parissa. Muiden ryhmien kanssa olen vienyä tukea Aunuksen lastenkotiin ja Aunuksen Lastensairaalaan sekä Pietarin katulapsikotiin.

Salme muistelee, muinkaan eräs pyhäjärveläinen taannoin totesi: ”Mitä ihmettä sie niitä ryysii autat? Millo ne on auttaneet meitä? Ei ne tarjonneet toppatakkiä ko lähetti pakkoo talvisovas”. Vastaus tähän on hyvin yksinkertainen:

– Kukaan lapsi ei ole syyllinen maansa harjoittamaan politiikkaan. Lapsi ei voi valita vanhempiaan. Jokainen lapsi tarvitsee huolenpitoa ja aikuisen turvaa. Kaikkiin näihin avustuskorumiin me olemme antaneet liiastamme. Mitään ei ole pois itseltämme.

Talvisodan aaton lapsi

Salmen juuret ovat Pyhäjärven Vernitsan kylässä, jossa hän on syntynyt talvisodan aattona. Vanhemmat olivat isä Juho Lappalainen Vernitsalta ja äiti Hilma Hatakka Metsäpirtistä.

– Meitä oli viisi lasta, joista neljä on syntynyt Pyhäjärvellä ja nuorin 1941 Ikaalissa. Vanhemmat ja vanhin sisareni ovat siirtyneet jo tuonilmaisiin.

Salmen ensimmäiset harrastukset lapsuusmuistot Karjalasta ovat ”välirauhan” aikana.

– Saksalaisten tukikohta oli Sortanlahdesta ja siihen kohdistuva jatkuva pommitus helisityt kotimme ikkunoita. Tuntuu, että ei ollut muuta kuin pommituksia.

– Elisenvaarassa olimme evakkomatalla samaan aikaan, kun räisäläläiset jäivät venäläisten pommikoneiden ruhjottaviksi.

– Evakkomatka 1944 vei Korpilahdelle, josta Pentti-veljeni kanssa jatkoimme matkaa sotalapsiksi Ruotsiin. Ruotsista jäi meille kummallekin mieleen erittäin hyvät muistot. Minä

unohdin sinä aikana Suomen kielen. Vaikka sitten Suomessa opin kielen uudelleen, niin ruotsin ääntäminen jäi jonnekin takarivoon. Mieleen on jäänyt kun oppikoulussa ruotsinkielen opettaja totesi: ”voi kuinka kauniisti sinä äänät ihon uuttakin tekstiä?”

Perhe sai maatilain Ikaalissa.

– Siellä kävin kouluni ja valmistuin myöhemmin sosiaalialalle. Pitkän päivätyön olen tehnyt lastenkodin johtajana. Siltä työsaralta olisi paljonkin kerrottavaa, mutta ehkä toisella kertaa. Salme avioitui vuonna

1965 ja hänellä on yksi tytär ja yksi lapsenlapsi, puolisonsa on kuollut.

Nykyisin ”vapaaherrattarena” Salme Rintala tekee kaikkea, mikä tuntuu mielenkannalta hyvältä.

– Musiikki on hyvin tärkeä, ja käyn konserteissa – hiljattain oli Tampereen oopperassa Verdin Reguie. Kirjallisuuspiirissä olen ollut vuosia. Lisäksi vesivoimistelen ja kävellessä pistän ystäväni kanssa ajankohtaiset asiat kohdalle. Hyvin rauhallista oloa, hän toteaa.

MARJO RISTILÄ-TOIKKA

Tampereella tavataan 13-15.6.2008 Karjaisilla Kesäjuhlilla

Karjalaisseurojen Tampereen odottaa kesäjuhlille runsasta osanottoa. Juhlien järjestelyt ovat aikataulussa ja talkoomiesten- ja naisten haku on päällä. Juhlat pyritään viemään läpi omin karjalaisin voimin.

Perinteistä tapaa noudattaen juhlaruokaa suunnataan lähtee liikkeelle Py-

nien urheilukentältä Hämeenkatua pitkin Ratinan stadionille. Näin on karjalaisen juhlassa Tampereella marssittu 40- luvulta lähtien.

Kesäjuhlien seminaarissa 13.6-08 aiheena on ”Sodan viulut maksoivat Rautakourat ja pumpulitetaan tytöt”. Seminaarissa käsi-

tellään sotakorvauksien maksamista ja niiden toimittamiseen liittyviä tuotannollisia kysymyksiä.

Seminaari huipentuu museokeskus Vapriikissa esillä olevaan sotakorvausteollisuutta esittelevään näyttelyyn.

Avaisjuhlissa Tampere-Aareenalla esiintyvät Pin-

sion pelimannit, Kangaslan kansantanssijat, Nuoret Moranderin veljekset jne. Avaisjuhla päättyy Nokian työväen mieskuoron esityksiin.

Avajaispäivän illanvietossa tahdit takaa Korsuorkesteri. Tanssit ovat Tampere-Areenalla lähellä jäähallia alkaen klo 20.00

Samaan ajankohtaan karjalaisen kesäjuhlien kanssa Tampereelle sattuu myös Jukolan viesti ja Kokoomuksen puoluekokous. Hotelli varaukset on syytä tehdä ajoissa. Hotellivaraukset hoitaa Lomalinja puh 03 31403310. Majoituspaikkoja on vielä vapaana. Osa juhliin saapujista joudutaan

ohjaamaan lähikuntiin. Tervetuloa!

”Takuulla”
sanoi Tampereen Flikka
– Moro tuutha siekii

TUOMO NENONEN
Karjalaisseurojen
Tampereen piirin
puheenjohtaja

Rakkaamme

**Mauri
PÄRSSINEN***16.6.1926 VPL. PYHÄJÄRVI
† 28.2.2008 ÄETSÄIsää, äijää, veljeä ja ystävää
kiittäen ja kaivaten**Marja ja Kalle****Juha ja Tanja, Antti ja Saara,
Riitta, Liisa ja René****Leena ja Osmo****Hanna ja Jim, Anne ja Marko
Martti ja Heii****Viljami ja Asta****Pertti ja Outi****Varpu, Paavo ja Topi****Lastenlastenlapset****Sisaret perheineen****Hietasen lapset perheineen****Sirkka****Muut sukulaiset ja ystävät***Kädet abkerat paljon uurastaneet,
lepoon hiljaiseen ovat vaijuneet.
Sinä ansaitset kiitoksen kauneimman,
levon hyvään ja rauhaan.*Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että rakkaamme siuna-
taan Kiikan kirkossa sunnuntaina 23.3. klo 11.30. Siunauksen
jälkeen muistotilaisuus Kiikan seurakuntatalolla.**Kirkonsanoma****Pääsiäisen ilosanoma**

Hei pääsiäinen tule! Se on jo aivan nurkan takana. Oletko valmistautunut? Oletko pysähtynyt? Vai yllättääkö se sinut tänäkin vuonna? Tämän vuoden pääsiäisen ajankohta on mielestäni erityisen puhutteleva, sillä se ei anna meile sitäkään valmistautumisaikaa mitä normaalisti. Tänä pääsiäisenä Jeesuksen sanat opetuslapsille Getsemanassa tulevat aivan erityisesti kohti: ”Valvokaa ja rukoilkaa etette joutuisi kiusaukseen. Tahtoa ihmisellä on, mutta luonto on heikko.”

Valvokaa ja rukoilkaa! Jeesuksen pyyntö seuraajillemme, meillemme. Mitä on valvominen? Se on ihmisen sisimmän vaamasta sekä yhteyden pitämistä Jeesukseen. Se on Jumalan tahdon huomioimista ja kysy-

mistä arjessa. Ihminen vai puu jumalasuhteessaan uneen, jos hän unohtaa pitää yhteyttä Jumalaan. Mutta Jumalalle kiitos, Hän ei unohta meitä, vaikka me unohtamme Jumalan. Jumalan käsittämätöntä armoa on, että saamme aina uudelleen rientää Jeesuksen ristin juurelle. Mutta nöyrällä asenteella, ei niin että ajattelemme Jumalantavan aina minulle anteesi. Emme saa halveksia Jumalan rakkautta.

Rukous ja Raamattu ovat yhteydenpitovälinemme Jumalaan. Rukous on valtava etuoikeus. Rukouksessa saamme tuoda kaikki asiatamme kaikkivaltiaalle Jumalalle. Kääntymällä Jumalan puoleen rukouksessa haluamme, että Jumalan tahto tapahtuu elämässä. Kun rukoilemme, tapahtu-

koon sinun tahtosi, kunnioitamme ja palvelemme Jumalaa. Näin rukoili myös Jeesus Getsemanassa: ”Teututkoon sinun tahtosi.” Raamatussa Jumala ilmoittaa tahtonsa ja meillä on etuoikeus lukea sitä omalla äidinkielellämme. Mutta liian usein Raamattu pysyy kirjajhylyssä.

Jumala antaa ihmisille erilaisia aikoja elämässä. Aina ei jaksa olla pääsiäisen ilosa. Jumalan hyvyyksi ja rakkaus ei kosketa. Olemme eksesissä. Silloin tarvitsemme ja kaipaamme Vapahtajaa. Saamme huutaa Jeesusta avuksi ja Hän löytää kadonneen ja peloisan olevan lampaan. Hyvä paimen kantaa sylissänsä ilon lähteelle. Syntiin on annettu anteeksi Jeesuksen tähden ja minut on herätetty yhdessä Jeesuksen

kansaa.

Jeesus Kristus on sama eilen tänään ja iankaikkisesti. Hän on kaikkien sukupolvien Vapahtaja. Hänen rakkautensa riittää jokaiselle. Se on pääsiäisen ilosanoma, joka on totta jokaisena päivänä ja kaikkina aikoina. Meidän tehtävä on kertoa Jumalan rakkautesta rakastamalla toisiamme.

Sinulla on pääsiäinen, kun sanot Jeesukselle, tässä olen tulle elämäni johtajaksi. Kun uskallat sanoa tapahtukoon tahtosi. Kun uskallat luottaa Hänen rakkauteensa. Kun sinun ei tarvitse yrittää itse. Aurinkomme on noussut ylös, sinunkin tähtesi!

HARRI KIISKI

pastori

Roihuvioreen seurakunta, Helsinki

Pieni Kempfi - vanha hartauskirja uutena käännöksenä

Tuomas Kempiläinen oli keskiajalla Alankomaissa elänyt katolinen munkki, jonka kirjoituksia on vuosisatojen ajan luettu lukuisilla kielillä kaikkialla maailmassa. Hänen kirjoituksensa ovat löytäneet lukijoita myös roomalaiskattolisen kirkon ulkopuolella. Tunnetuin Kempiläisen teoksista on kirjanen ”Kristuksen seuraamisesta”, joka on käännetty useaan otteeseen myös suomeksi. Se on Raamatun jälkeen luetuin kristillinen kirja maailmassa.

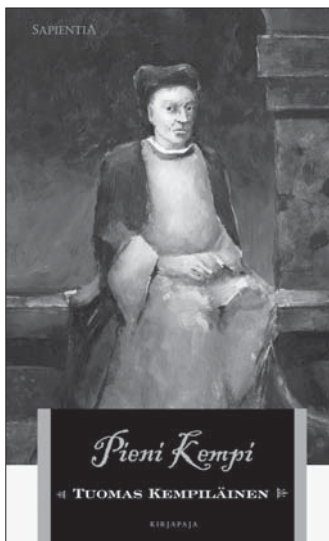
Toinen Kempiläisen ajatuksia sisältävä hartauskirja tunnetaan nimellä ”Pieni Kempfi”. Kirjasi kokosi Kempiläisen ”vähemmän tunnetuista kirjoista” alankomaalainen protestantti Gerhard Tersteegen, joka eli kolmesataa vuotta Tuomas Kempiläistä myöhemmin (1697-1769). Kirjanen levisi ensin Keski-Euroopassa, mutta se käännettiin pian myös ruotsiksi. Ruotsin kielestä se käännettiin ensi kerran jo 1700-luvun lopulla suomeksi. Seuraavalla vuosisadalla siitä otettiin ainakin kahdeksan painosta. Karjalan hengellisen elämän kannalta on mielenkiintoista, että Sor-tavalan rukoulevaisuuden johtaja Henrik Renqvist julkaisi siitä lyhennetty julkoksen vuonna 1829. Pieni Kempfi on varsinkin 1800-luvulla kuulunut ahkerimmin luettuihin hartauskirjoihin.

Arkkipiispa Erkki Kaila julkaisi kirjasta 1932 ainoan suomennoksen viime vuosisadalla. Maaliskuussa 2008 ilmestyneen Kirjapajan kustantaman käännöksen on tehnyt Silja Forsberg, ja johdannon siihen on kirjoittanut sekä kirjan

lopussa olevan virren ”Laulu pyhiinvaeltajien rohkaisuksi” on kääntänyt Juhani Forsberg. Toisin kuin useimmissa aikaisemmissa käännöksissä tässä on seurattu lyhentämättä ja uskollisesti alkutekstää.

Saattaa tuntua oudolta, että reformoitu protestanttinen kauppias, käsityöläinen ja itseoppinut teologi Gerhard Tersteegen löysi hengellisen opastajansa lähi kolmesataa vuotta aikaisemmin eläneestä roomalaiskattolisesta munkista. Kirjasi opastuksissa näkyy toistuvasti, että niissä laustarinnan hengellinen ohjaaja antaa opastusta toisille veljille. Miten maallises-
sa ammatissa toiminnut protestantti saattoi löytää ravintonsa tällaisesta opastuksesta? Vastaus löytyy molempien kilvoittelijoiden keskittymistä Kristukseen. Kristuksen etsiminen, hänen tahtonsa seuraaminen, häneen sydämessä kiinnittyminen ovat kristillisen uskon ylin tavoite. Kaikki muu, tärkeinkin, tähtää tähän päämäärään.

Nykyajan lukijasta saattaa tuntua oudolta Kempiläisen ja Tersteegenin yhteinen tavoite pitää Kristusta ainoana tärkeänä. Monet ovat kyselleet, mihin jäävät luotu todellisuus ja siihen sisältyvät lahjat, lähimmäinen, maailma. Ne näyttävät pikemminkin olevan vaara ja uhka puhtaalle yhteydelle Kristukseen. Edelleen: tekevätkö Pienen Kempin ohjeet kristillisestä uskosta lain raskaan ikeen, Kristuksesta käskijän ja kilvoittelusta raskaan taakan? Tällaisen vaikutelman voi tämän päivän lukija saada, koska hän on tottunut toisenlaiseen kristil-

**T u o m a s
Kempiläinen,
Pieni Kempfi.
T u o m a s
Kempiläisen
lyhyitä mie-
telmiä. Koon-
nut Gerhard
Tersteegen.
Suomennos
Silja Fors-
berg, Johdan-
to Juhani
Forsberg.
Kirjapaja
Helsinki
2008. 25,90
euroa.**

lisen julistukseen.

Kirjasi kannattaa kuitenkin tarttua ennakkoluulottomasti ja mietiskellä sen sanomaa. Kempiläisen teksteihin syvennyttyessä käy ilmi, että niissä kaikkea kantaa Kristus. Jos ihminen alkaa ajatella itsestään kristittyinä suurina, hän on vaarallisessa sielutilassa. Hänen tulee suostua olemaan vähäpätöisen paikalla. Pysy mieluummin tuntemattomana, on kirjasi toistuva kehoitus. Vaikka lähimmäisen palvelemisesta ei kirjasiessa juuri puhuta, se ei merkitse palvelemisen tärkeyden kieltämistä tai väheksymistä. Erityisesti Tersteegenin elämässä omasta antaminen oli olennainen osa kristityn elämän, mutta hän teki sen muiden katseilta salassa.

Pieni Kempfi sisältää 500 lyhyttä lauselmaa, joiden väliin kirjoittaja on sijoitta-

nut parin lauseen mittaisia rukoushuokauksia. Tämän-
tapaisista kirjasta ei voi lukea yhteen menoon alusta loppuun, niin kuin jotakin romaania, vaan kukin kohta on tarkoitettu lukijan mietiskeltäväksi. Johdannon-
saan Tersteegen kehottaa lukijoitaan suostumaan uskon yksinkertaisen asioiden harjoittamiseen: ”Siksi meidän ei pidä lulla missään tapauksessa olevam-
me liian suurina ja pyhiä, vaan meidän pitää laskeutua istumaan pienten kansa-
lasten penkille. Heille taivaan Isä ilmoittaa salaisuutensa. Itse asiassa eteemme saattaa tulla kyllä sellaisia läksyjä, jotka ovat varsin vaikeita opittaviksi käytännössä, mutta juuri sen takia ne ovat uudelle ihmiselle sitäkin terveellisempiä ja rakkaampia”.

JUHANI FORSBERG

**Muutama ote
Pienen Kempin lauselmista:**

53.
Jeesus sanoo: Minä olen niin hyvä ja armollinen, että olen aina valmiimpi antamaan anteeksi kuin sinä tekemään parannusta ja halukkaampi antamaan sinulle kuin sinä olet pyytämään minulta. Mitä sinä sitten pelkää? Miksi epäröit lähetyä niin suurta hyvyyden syyliä? Ja miksi haluaisit itsestäni, jota niin anteliaasti tarjotaan sinulle?

54.
Jeesus sanoo: Tahdotko odottaa, kunnes olet kelvoinen, ennen kuin lähestyt? Milloin sitten tulet itses-
säsi kelvolliseksi? Jos ainoastaan hurskaat ja kelvolliset, suuret ja täydelliset henkilöt saisivat lähestyä minua, kenen luo publikaanien ja syntisten sitten pitäisi mennä? Sen tähden tulkaa luokseni, te kelvottomat, jotta tulette kelvollisiksi, ja te pahat, että tulette hyviksi.

265.
Jos Jumala osoittaa sinulle erityistä armoa vierailemalla luonasi, niin muista, että olet ihminen etkä enkelki, että armo on annettu sinulle, eikä se ole synnyntää.

278.
Kristuksen asuminen sydämessä uskon ja rakkauden kautta merkitsee, ettei koskaan lakkaa tarkastelemasta häntä sisäisin silmin ja että pyrkiä olemaan hänelle alati otollinen eikä pidä mitään hänen rakkauttaan parempana.

291.
Siinä teemme usein väärin, että vanhurskauttamme omat virheemme toisten esimerkillä tai puheella, ikään kuin jokin olisi sallittua sen tähden, että muutkin tekevät sellaista.

297.
Älä vaadi, että tässä tai tuossa täytyisi sinun tahtosi tai valintasi, joka usein on oman hyödyn mukaista ja väärää, vaan sano: Tapahtukoon Herran tahto, sillä niin on kaikkein parasta.

311.
Niin kuin sinä käyttäydät lähimmäistäsi ja veljeäsi kohtaan, tulet jälkeppään huomaamaan, että niin joku toinen myös (oikeutetusti) kohtelee sinua. Sillä hyvän, jota teet heikolle, surulliselle ja haavoitetulle veljelle, teet Kristukselle.

Kun isä ei palannut sodasta – sotaorpojen asema

Huittisten kansalaisopistos on viime vuosina pidetty useita sotaan ja sota-aikaan liittyviä luento-sarjoja. Niinpä myös helmikuussa 2008 pidettiin kolmen illan luennot. Ensimmäisenä luentoiltaan metsänhoitaja, majuri Matti Lähteenmäki esitelmöi jääkäriликееstä ja sen merkityksestä vapaussodassa ja jääkärien osuutta toisen maailmansodan johtotehtävissä. Esille tulivat meille pyhäjärveläisille tutut nimet, ensimmäinen jääkärisankarivainaja Lauri Pelkonen ja kenraali Lennard Oesch, mutta tulipa esiin myös Lappalaisen perheen vävy jääkäri-väpeli Maunu Vammalasta.

Lauttakylän Auton entinen toimitusjohtaja Antti Nieminen esitelmöi armeijan pakko-otoista kuljetuskalustoon nähden ja samalla hän esitteli häkkipönttö-aikaa voimanlähteenä. Uuno Kulmala puolestaan esitelmöis hevosten pakko-otosta ja sodanjälkeisestä säännöstelyajasta.

Seuraavassa esitelmätalissuudessa teologian tohtori Juhani Forsberg esitelmöi aiheesta ”Kun isä ei palannut sodasta ja sotaorpojen asemasta”. Illan muut esitelmät koskivat Matti Bärtingin ja Hannu Korpelan toimesta huittislaisten useeri- ja aliupseerisankarivainajia.

Varsin mielenkiintoisesti Juhani Forsberg käsitteli oman perheensä vaiheita ja hänen luvullaan julkaisemine ohessa esitelmän kokonaisuudessaan.

Sodan aikaa käsittelevät esitelmät ovat saaneet Huittisissa suuren suosion. Niinpä tämänkeväisiin tilaisuuksiin osallistui yhteensä pitkälti yli 200 henkilöä. Syksyllä esitelmät jatkuvat vuoden 1918 tapahtumilla.

REINOÄIKIÄ

Forsbergin perheen vaiheet ennen Huittisiin tuloa

Forsbergin perhe muutti Pyhäjärveltä 1939 Alavuden ja Virtain kautta Laihialle, jossa perhe asui sitten vv. 1941-1948, jolloin perhe muutti Huittisiin. Perheen isä Reino Gunnar Forsberg oli syntynyt Pyhäjärven Konnitsan kylässä 30.03.1910 ja hän katosi jatkosodan taisteluissa keuhkokuumeella 1944. Kuolinpäiväksi määriteltiin myöhemmin 5.7.1944.

Pyhäjärvellä ollessaan isä Reino toimi maanviljelijä mutta samalla hän oli erittäin kätevä seppä ja suutari. Jossakin maatilain varastoissa pieksut vieläkin lie-

Juhani Forsberg ja äiti Emma sadonkorjuussa Satakunnassa.

nevät. Reino Forsberg toimi myöskin taitavana sirppien takojana ja piittäjänä.

Reino Forsberg oli mukana talvisodassa, jossa hän kirjoitti kolmannelle lapselleen ja ensimmäiselle pojalleen Juhanielle, joka oli vasta vähän yli puolivuotias henkisen ja hengellisen testamenttinsa, jonka Juhani sai äidiltään vasta 16-vuotiaana. Se on ollut erittäin tärkeä elämäni tien-
viitta.

Talvisodan jälkeen isä - Reino toimi vakuutusasiain miehen/ tarkastajan tehtävissä vakuutusyhtiö Pohjossa, millä oli aika pitkä vaikutus perheen vakuutusperinteeseen. Kun jatkosota alkoi ja karjalaisia kehoitettiin palaamaan entiselle kotiseudulle isäni kehotti äitiäni pysymään Laihialla, koska ”tää sota ei uo viel soittu”. Emme siis palanneet Pyhäjärven Konnitsaan, josta minulla ei tietenkään voi olla mitään muistikuvia.

Jatkosodan vuosina isäni kävi lomilla luultavasti hyvin säännöllisesti asemasodan aikana Laihialla. Siitä minulla on hajanaisia muistikuvia esim. heräsin aamulla siihen, kun isä soitti klarinetin. Viimeisin muisto, jonka vahvistavat valokuvat, on isän viimeiseltä lomalta vappuna 1944. Viimeisen loman tunnelmat äitini kertoi muuttamaan otteeseen. Isä oli hyvin vakavan olinen - toisin kuin tavallisesti - hän jätti vihki-sormuksensa kotiin ja kun hän astui Laihian asemalla junaan hän jätti seisomaan junan ovelle niin kauan kuin äiti oli asemalla näkyvässä.

Katoamisutinen järkytti perhettä

Heinäkuussa äidillä ja isän sisarella, joka silloin myös asui Laihialla alkoivat elää pahat aavistukset, kun äidin kirjeet alkoivat palata takaisin. Sitten joskus heinä-lokuun taitteessa 1944 asteli naapurissa asuva Kankaanpään isäntä meille tuomaan viestiä, että Reino Forsberg oli kadonnut 5.7.1944 Ravanmäen ankarissa puolustustaisteluissa.

Olin silloin 5-vuotias ja muistan kuin elokuvan kohtauksena sen lohduttoman itkun johon äiti ja tätiini ratkesivat. En tietenkään täysin tajunnut mistä sodassa ”katoamisesta” oikeastaan oli kysymys.

Katoaminen oli tietysti seuraamuksiltaan toinen kuin sodassa kaatuminen. Kaatunut sotilas, jos hänen ruumiinsa pystyttiin evakuoimaan, tuotiin arkussa kotiseudulle ja haudattiin sankarivainajana kotiseurakunnan hautausmaahan. Tapahtumallehan tuli tällöin selkeä päätös. Sen sijaan katoamisella oli pitempi ja hivuttava jälkivaikutus. Läheiset joutuvat häälymään toivoon ja epä-jäänyt ryhmänsä kanssa saarroksiin, jolloin hänet olisi pystytty pistimillä kuoliaksi kaatunutta puunruoka tai kantaosta vasten.

Harmittaan kun en heti enkä jälleenkään päin kysellyt tarkemmin Niinivuo-
veljeksiltä minin heidän kertomuksensa perustui. Vuodet 1944-1948 kului-
vat isän katoamisesta aiheutuneen epätietoisuuden vallassa 2.2.1948 isäni Reino Forsberg julistettiin

kuolleeksi, kun sotavankeja ei enää Neuvostoliitosta tullut. Kun Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen Punainen Risti sai tietoja Neuvostoliiton vankileireillä kuolleista suomalaisista sain kyselyyni vastauksen, ettei Reino Forsberg -nimistä niissä listoissa ollut.

Juhannuksen alla 20.6.1948 muuttimme Laihialta Huittisiin saatuaime Loimankylä /Jokisivon Ala-Jaakolan tilasta lohkon evakkokotilain. Asumme 1948-1951 Ala-Jaakolan vanhassa asuinriviissä ennen kuin pääsimme joulukuksi 1951 muuttamaan omaan kotiin.

Syksyllä 3.9.1950 Huittisten sankarihautausmaalla pidettiin muistohetki, jossa kadonneen isäme muistoksi paljastettiin hautakivi, joka on siellä viidesä rivissä ylhäältä päin katsottuna orapihlaja-aidan vieressä. Muistan hämäästi tuon tilaisuuden, jota ei enää kovin vuolas itku sävyttänyt, koska katkerimman kyneleet olivat jo vuosien mittaan vuodate-

Elämää sotalleskenä yli 50 vuotta

Äitini Emma Forsbergin elämä sotalleskenä vielä yli 50 vuotta olisi oman pitkän tarinansa arvoinen.

Äiti oli isän jäädessä sotatantterelle 35-vuotias ja olisi näin jälkikäteen voinut avioitua uudelleen. Näin hän ei suinkaan tehnyt. Olisiko siihen syyntä ollut muistot onnellista vuosista Reinon kanssa vai kelvollisten kosijoiden puuttuminen – en osaa sanoa. Ehkä asiaan vaikutti sekin, että veljeni Yrjön kanssa vartutuaime lähes miehen mittoihin uhkasimme heittää mahdolliset kosijamiehet läheiseen Loimijokeen.

Viime kesänä käsiini osui kiinnostava kirja ”Onerva Hintikka - Kirsti Häppölä ”Tuntematon emäntä - Kotirintama kertoo”. Siinä kerrotaan, kuinka suomalaiset naiset selvisivät sodan aikana kotirintaman haasteista.

Kirja on monessa kohdin kuin kertomusta äitini Emma Forsbergin elämästä. Luokkatoverini tohtori Anneli Asplund (s. Nuutinen) ehti tehdä ammattitaitoisien haastattelun äidistämme Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistoon.

Olisi tietysti itekin pitänyt haastatella äitiä määrätietoisenä minin kuin tetytä.

Kaatuneiden omaisten Liitto ja varsinkin sen paikallisosasto Huittisissa oli äitini tärkeä toimintamuoto, niin kuin siinä mukana ja vielä elossa olevat tietävät.

Sotaorpojen asema

Sotalleskien määrän luonnollisista syistä vähetessä heidän lapsensa sota-orvot ovat viime vuosina myös järjestönä kovasti aktivoituneet. Esimerkiksi Helsingissä sotaorvoilla on paljon monimuotoista toimintaa. Itse en ole ollut asiassa kovin aktiivinen, sillä välillä on käynyt mielessä kysymys-
kuinkahan monenteen sukupolveen nämä sodan traumat ulottuvat.

Isän varhaisen menetyksen työstäminen on omaa elämäänsä ollut varsin satunnaista. Asiaa varjosti ilmeisen vahvasti elämisen yleistunnelmaa Laihialla. Perustunnelma muuttui kuitenkin ratkaisevasti muutettuaime tänne Huittisiin. Elämä oli tosi tiukkaa aina 1960-luvulle saakka. Mutta aika ei koskaan käynyt pitkäksi. Jaakolan väen hieno asennoituminen evakkoperheeseen on jatkunut sukupolvesta toiseen. Veikko ja Keijo Jaakola olivat meille hyviä isompia kavereita, joilta opimme kaikkea jännää, mutta ehkä he olivat samalla myös hyviä isän korvikkeita. En muista nuoruuteni vuosilta riuduttavaa isän ikävää. Ehkä huittis-
muutoksen muodosti isäni talvisodassa minulle ” silloin 8 kk vanhalle” kirjoittama henkinen ja hengellinen testamentti, jonka äitini antoi luettavakseni vasta kuusi-toistavuotiaana rippikoulun jälkeen. Minulla on muistikuvia, että jostakin syystä luin sen Huittisten kirkon urkuparvella, jossa kesäisin harjoiteltiin urkujen soittoa. Monessa suhteessa isäni sanat ovat olleet kantava voima elämäni monissa perusratkaisuissa. Ehkä eniten niihin on vaikuttanut testamentista vahvasti huokua kristillinen usko.

Miehuuteni vuosina taisin ajatella pikemmin niin, että kyllä mies itsätömyyden kestä. Varsinkin jos voi olla ylpeä isästä jota sankarikuolema on kohdannut. Merkittävää kyllä joskus 50-vuotta täytettyäni asia on itsellenikin yllätykseksi alkanut aika ajoin askarruttaa minua. Olin kohan ollut toisenlainen jos olisin saanut elää isäni kansa aikuiseksi asti? Olisiko ollut miehenä vahvempi ja määrätietoisempi? Parempi aviomies? Onko isätömyydestäni ollut seuraamuksia omalle isyydelleni, poikien kasvattamiselle ja heidän kanssaan elämiselle? Näitä joskus mietiskelen hyvin tietäen, ettei kysymyksiin voi saada selkeitä vastauksia. Vastauksien puuttuminen ei kuitenkaan merkitse elämän umpikuja, koska tällaisenaikin vastusten ahdistamana mutta myös menetyksien kannustamana elämä on ollut ja on yhä suuri lahja.

JUHANI FORSBERG

Kansalaissodan tapahtumista 1917-1918

– kertojana taisteluihin osallistunut Heikki Hiiri

Heikki Aleksanteri Hiiri syntyi 11.9.1898 Viipurin läänin Pyhäjärven kunnassa. Hän oli naimissa Anna-Maria Hiiren (os. Kiiski) kanssa ja heille syntyi kaikkiaan 10 lasta. Yhdeksäs lapsista oli äitini, Maire Maria Joutsenlahdi (os. Helasalo, e. Hiiri), joka syntyi 30.3.1940 evakkomatalla Alavuudella.

Olen Mairen vanhin lapsi Juha (1.7.1964). Vietin paljon aikaa lapsuudestani isovanhempieni, Heikki-taatan ja Anna-Maria-mummon kanssa Lavian Riihossa, jonne he sodan jälkeen rakensivat talon ja asettuivat asumaan. 30 vuotta sitten, 1978, vietin jälleen taatan kanssa aikaani ja kuuntelin hänen kertomuksiaan. Halusin tallentaa näitä tarinoita ja nauhoitin osin hänen tietämättään kertomuksia ja kokemuksia mm. kansalaissodasta. Erittäin paljon kunnioittamani ja yksi suurista esikuvistani oleva Heikki Hiiri kuoli 13.6.1981.

Koska kansalaissodasta on tänä vuonna kulunut 90 vuotta, kaivoin kasetit arkistostani kirjoitin niistä paperille ne kertomukset, jotka koskevat kansalaissodan tapahtumia. Kertomukset on kirjattu lähes sanatarkasti kirjakielelle, normaalin puhekielen täyttösaan poistaen. Väliotsikot olen kirjoittanut teemojen mukaan. Kansalaissodan aikaan taatani oli 19-vuotias urhea nuorimies, jolla sodan raakuuksista huolimatta säilyi myönteinen, huumorintajuinen ja inhimillinen ote elämään. Juuri sellaisen taatan minäkin opin tuntemaan. Kansalaissodan jälkeen hän osallistui vielä talvi- ja jatkosodankin taisteluihin – mutta se on jo eri tarina.

Kansalaissodan alkutapahtumista Suomessa ja Pyhäjärvellä

Hallituksen julistaessa Suomen itsenäiseksi 1917, niin samalla Suomen hallitus kehotti Venäjän sotaväkä poistumaan maasta. Mannerheim antoi sellaisen julistuksen, että jos venäläissotilaat eivät poistu Suomesta ja heitä tavataan maassa, niin heidän ammutaan.

Muut poistuivat, mutta noin 30.000 venäläistä jäi punakaartien avuksi. Venäläiset jättivät kaikki maailmansodassa jääneet tykit, aseet ja ammukset punakaartilaisille. Pohjanmaalla, mm. Kokkolassa ja Seinäjoella alettiin riisua venäläisiä aseita ja vangittiin. Vapaussodan alussa valkoisia sotilaita oli 35.000 ja yksistään venäläisiä oli vastassa 30.000 miestä. Punakaartilaisia oli toistasaatauhatta, minkä vuoksi punaisilla oli sodan alussa valtava ylivoima. Tykkimiehistä kaikki olivat venäläisiä ja myös suurin osa konekiväärimiehistä oli koulutettuja venäläisupseereja. Sodan lopussa, Tampereen valloituksessakin punaisia johti komendantina toiminut venäläinen, eversti Svetnikov.

Vapaussota alkoi pikkujoulujen. Ensimmäisen Mommilän verilöyly, jossa tappajina olivat punakaartilaiset. Marraskuussa 1917 oli verilöyly Taavetin asemalla, jossa kotkalaiset punaiset tappoivat 32 valkoista. Tuolloin 800 kotkalaista punakaartilaisista ja venäläisiä tulivat kostoretkelle Käksälmeen, jossa heidän tarkoituksensa oli rankaista suojeluskuntalaisia. Retkikuntaa johti ”kenraali” Kaljunen, joka oli punaisten ”omatekoinen kenraali”. Punaiset ampuivat kunnan- esimiehen, Juho Kuntsin

sahalla tehtaanportille. Kuntsin ruumiksi makasi portilla kaksi päivää, koska sitä ei annettu siirtää. Kotkalaisten tarkoitus oli matkustaa junalla Hiitolan raitaa myöden Pietariin, mutta 150 pyhäjärveläistä suojeluskuntalaista oli heitä vastassa. Suojeluskuntalaisilla oli kuusi kivääriä, haulikoita ja käsiaseita. Punaisia oli kuitenkin varoitettu suojeluskuntalaisten tullen Pyhäjärven asemalle. Tämän vuoksi ns. Kokkomäen leikkauksessa juna pysäytettiin ja siitä nousi pois 300 miestä. Punakaartilaiset tulivat pelolta kettjussa ja piirittivät Pyhäjärven aseman. Pyhäjärven ranta-alue jäi kuitenkin piirittämättä ja suurin osa suojeluskuntalaisista pääsi pakeneamaan. Punakaartilaiset alkoivat ampua pelolta ja suojeluskuntalaiset vastasivat tuleen. Pyhäjärven asemalla syntyi kova taistelu.

Pyhäjärven joukoissa taisteli mm. enkkalainen Kotin Antti, jolla oli ladattuna 20 liijykuulista valettua haulikon patruunaa. Antti oli halkopinon takana ja ampui halkopinon rasta aina, kun punakaartilainen osui kohdalle. Hän ampui monta miestä ja pannonen loppuessa, Antti lähti karkuun ja selviytyi itse taistelusta vahingoittumattomana. Taistelussa Kaljuselta kaatui 32 miestä ja pyhäjärveläisiä meni 5 miestä.

Punaisten saarrettua Pyhäjärven aseman, asemalle saapui junalla loputkin 500 punakaartilaisesta ”kenraali” Kaljunen johdolla. Suojeluskuntapäällikkönä toiminut kapteeni Jalmar Pusa otettiin punaisten vangiksi yli kymmenen muun pyhäjärveläisen tapaan. Pu-

Laatokalla nuotanvedossa, Heikki Hiiri ensimmäinen vasemmalta.

naiset päästivät muut vapaiksi, mutta jättivät asemalle vangikseen Pusan ja kaksi muuta miestä. Kaartilaiset hakkasivat ensimmäiseksi japanilaisella pistimellä Pusan taittomaksi, jossa tilassa hän makasi toista vuorokautta. Pusan tullessa aamulla tajuihinsa, he työnsivät kiväärin pistimen miehen kainaloista läpi, kädet taakse ja laittoivat hänet nojaamaan kivääripistintä tukemana aseman seinää. Pusa uhkailtiin ja häntä ammuttiin mauserilla kolme kertaa kahta puolta päätä siten, että päähänkaan syntyi veriset haavanavat.

Punaiset eivät kuitenkaan tappaneet Pusa, vaan uhkailivat ja uhkailivat tappavansa tämän. Asemalle tilannetta rauhoittamaan tulit kirkkoherra Vuorivirta sai kuitenkin puhuttua ja sovittelua Pusan vapaaksi. Punakaartilaisen tarkoituksena oli lähteä maankuntaan ryöstämään viljaa ja karjaa ”sapuskakseen”. Vakoiinsa kautta he kuitenkin kuulivat, että Sakkolan suojeluskunta on tulossa pyhäjärveläisten avuksi ja heille tuli kiire lähteä asemalta. He arvelivat, että sakkolalaiset ja pyhäjärveläiset hyökkäävät yhdessä asemalle, minkä vuoksi he korjasivat kuolleet pelolta pois ja pakenevat Käksälmen kautta takaisin Kotkaan.

Nämä tapahtumat, jotka alkoivat ”mie en muista sitä mutta” mutta muistaakseni 4. päivä marraskuuta 1917, olivat ensimmäisiä vapaussodan taisteluja Karjalan rintamalla. Tämän jälkeen se olikin sellaista vihanpaitoa. Mm. Käksälmi ja Sortalaha olivat punaisilla. Minullekin piti tulla sana Pyhäjärven aseman

taisteluista, mutta ”sana juuttui” Yläjärvelle enkä päässyt mukaan aseman taisteluihin. Ehdin lähteä lohenkalastukseen saareen, josta oli 20 kilometriä matkaa lähimmälle rannikolle. Lähdimme Laatokalle kaamaan samana yönä, kun Pyhäjärven asemalla taisteltiin. Vasta viedessämme kalastamiamme lohja Lumivaraava kauppan, saimme tietää taisteluista, jossa kunnan esimieskin oli tapettu.

Lähdin kolmen venekunnan, joista yläjärveläisiä oli kaksi, kanssa pois saaresta jouluaattona. Tuolloin oli kova vastatuuli. Menimme Käksälmen pohjoispuolelta, jossa oli Pärnä-joki. Vuoksen sivuhaara laski Pärnä-joen kautta Laatokkaan. Pärnä-joen suulla oli venesatama, johon pääsimme iltauhämärillä. Yövyimme vuosien sivuhaara tunteimme kalastaja Matti Lankisen talossa. Kovan tuulen vuoksi olimme tuolla vielä joulupäivänkin ja

Tapaninpäivänä lähdimme kävelemään Pärnä-joensuusta 6 kilometriä Käksälmen kaupunkiin. Saapuessamme Käksälmeeseen oli siellä työväenyhdistyksen naamiaiset. Tuolloin paikalla olleet ja ”niskapäillä” olevat punakaartilaisia nimittelivät meitä lahtereiksi. Katselimme hetken punaisten toimintaa ja kävelimme takaisin Pärnä-joensuulle, jossa olimme Tapaninpäivän illansuussa.

Aamulla kova tuuli hellitti ja kääntyi, ja pääsimme purjehtimaan kotia kohti. Ylälappaan niemen ulkorannan jäät tulivat vastaa ja meidän piti vetää taljoilla veneet jäitä pitkin maihin. Purimme lastimme ja pääsimme vasta myöhään illalla pimeässä kotiin.

Tilanne kotoa käsin vaikutti melko rauhalliselta, vaikka muu maailma melasti. Tuolloin ei ollut radiota eikä televisiota, enkä saanut tietoa muualla tapahtuvista yhteentoista muuta kuin hieman lehdistä. Tunsin kuitenkin Jalmar Pusan, jonka kanssa olin yhteydessä. Menin kirkolle, jossa tapasin vanhapiika Immosen, joka toimi kirjastonhoitajana. Pusan Jalmar ja Pennasen Leino antoivat Immosen kirjelappuja, joita Immosen salaa välitti minulle kirjojen välillä. Kirjelapuista sain tietää tilanteista. Minä taas välitin heille tiedustelutietoa mitä tapahtui punaisten hallitsemassa Lohijoen työväenyhdistyksen. Toimin jopa yhdistyksen huiutoimikunnan puheenjohtajana. Minä olin kuitenkin yhteydessä suojeluskuntaan, johon en nimellisesti voinut tuolloin kuulua. Sisaren poikani, Toivo (Haapasaaari), joka oli ikänseni, kuitenkin kuului suojeluskuntaan.

Tapahtumien kulku alkoi vähitellen kehittyä valkoisten eduksi. Pyhäjärveltäkin suojeluskunta sai aseita ja otti vallon käsiinsä, minkä seurauksena punaiset yrittivät lähteä karkuun. Käksälmen suojeluskunta valloitti Käksälmen ja riisui alueella olevat venäläiset aseita. Karjalan nousu alkoi 16. päivänä tammikuuta, jolloin Yläjärveltäkin lähti valkoisia ns. Venäjän saaren retkelle. Valkoisten retkikunta oli asettanut partioita kaupungille, mutta Viipurista tulikin äkkilähettä, kun punaisia ja venä-

läisiä saapui kaupunkiin. Osa suojeluskuntalaisten retkikunnasta vetäytyi Venäjän saarelle, mutta osa ei saanut tietoa punaisten tuloista ja valkoisten partioita jäi Viipuriin. Pääasiassa venäläiset riisuivat partiot aseita ja ottivat toistasata miestä vangiksi. Nolon Antti ja Rautiaiset Jussi joustuivat Venäjän saaren retkellä Viipurin asemalla vangiksi ja viettivät vankeudessa koko vapaussodan ajan. Loput valkoisten retkikunnasta väkisin Venäjän saaresta murtautumaan venäläisten saarrosta ylittävät radan Andraean. Tällöin käynnissä oli jo melkein täys sota. Vernetistä, Sortalahdesta ja Käksälmeeltä punaiset ja venäläiset pakenevat Laatokan jäitse Venäjän rajan yli Miikkulaisiin kylään ja Rautuun.

Ennen vapaussotaan lähtöä minäkin kävin sisaren poikani, Toivon kanssa partioimassa alueella; koska Pyhäkylästä annettiin ohjeet valvoa punaisten liikkeitä. Punakaartien retkikunnat lähtivät illalla Käksälmen ja hiihtivät yön aikana Routuskoihin, jossa he lepäsivät päivällä. Itäyöstä he ylittivät Suomen ja Venäjän rajan. Tuolloin talvella oli Laatokassa ns. romppijäät, jäärykkäät, minkä vuoksi Punakaartilaiset eivät päässeet hiihtämään suoraan Laatokan poikki, vaan heidän piti kierteä rökkiöt ”alapuolite Saarelaisi rantaan” 8 kilometrin päähän. Hiihtelin Toivon kanssa kahtena päivänä tiedustellen punaisten liikkeitä. Aseistuksena Toivolla oli minun haulikko ja minulla oli amerikkalainen Colt-pistooli. Uteliasuudestaolestamme hiihdimme Ylälappaan lahdelta 14 kilo-

Asevelvollisuusmaksutunnat Pyhäjärvellä maaliskuussa 1918

Kun Suomen kansan itsenäisyys, sen laillinen eduskunta ja hallitus sekä kansalaisten turvallisuus ovat joutuneet vaaraan maassa oleskelevien venäläisten sotajoukkojen heihin liittyneiden kapinotsijoiden hyökkäyksen kautta, on maan hallitus, nojautuen 1878 annettuun asevelvollisuuslakiin isänmaan puolustukseksi kutsunut aseisiin kaikki miespuoliset Suomen kansalaiset, jotka ennen 1 päivänä tammikuuta 1918 ovat täyttäneet vähintään 21 vuotta ja enintään 40 vuotta.

Tämän johdosta kutsutaan kaikkia Pyhäjärven kunnassa asuvia asevelvollisia kansalaisia saapumaan

sotilaskutsuntaan, joka toimitetaan kunnanhuoneella ensi torstaina, perjantaina ja lauantaina, 7, 8, ja 9 päivinä maaliskuuta 1918, alkaen kello 9 aamulla.

Samassa paikassa otetaan hallituksen sotajoukkoihin vapaaehtoisia tarjokkaita. Kutsunta toimitetaan seuraavassa järjestyksessä: Maaliskuun 7 päivänä: Alakylä, Enkkua, Gorkkala, Haapaniemi, Hassinmäki, Heinsaari, Jaama, Ivaskansaari, Kahvenitsa, Kalamaja, Kelja, Kiimajärvi, Kivipaarina, Konnitsa, Kostermä, Kunnianiemi ja Lahnavalkama.

Maaliskuun 8 päivänä: Larjava, Lohijoki, Matiskala, Miissua, Montrua,

Muskanlahti, Noitermaa, Orola, Pattois, Porsaanmäki, Puikkois, Pyhäkylä, Pöhlölä, Riiska ja Rotjanlahti.

Maaliskuun 9 päivänä: Ryhmäkylä, Saapru, Salitsanranta, Sortanlahti, Suhapaarina, Tiitua, Tolsterneimi, Valkeamäki, Vernitsa ja Yläjärvi.

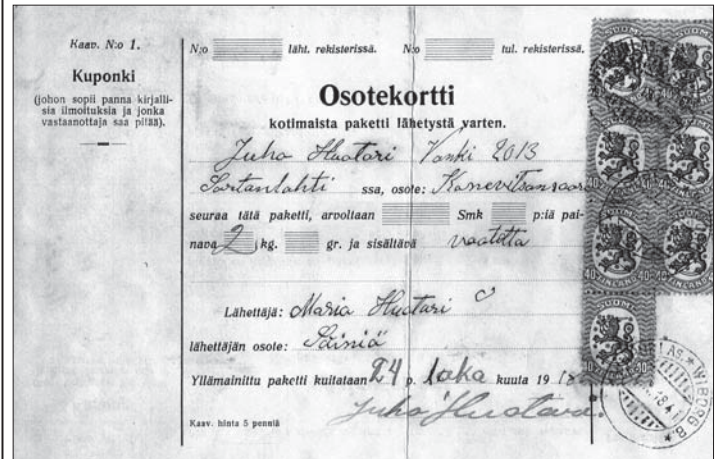
Kutsuville huomaetaan, että kutsua on noudatettava lain säätämällä ohalla.

Pyhäjärven kunnan kutsuntalautakunta.

Näin kertoo

KÄKISALMEN
SANOMAT

Punaisten leirille lähetetty pakettikortti kertoo

MIKA PURANEN on kopioinut punaisten vankileirille lähetetyn pakettikortin. Vankila ei kuitenkaan ollut Konevitsan saarella, vaan munkkien talossa Sortanlahdessa. Takana on Sortanlahden leima. Osetekortti on harvinaisuus. Juhon Huotari on sota-arkiston tiedon mukaan merkitty kuolleeksi Käkisalmissa.

Thai-matkan kaikuja: 13.3. mietteitä Kwai-joelta

Olen pitkän tovin katsellut Bangkok - Helsingin koneen ikkunasta avautuvaa näkymää, itäisessä horisontissa hohtavaa sahalaista Himalaja-vuoriston silhuuttia. Välillä silmäni siirtyvät lentokoneen siipiä peittäviin alumiinilevyihin, jotka on niitaten kiinnitetty paikoilleen. Pitkin ja poikin siiven pintaa on niittejä vierä vieraissa suorissa riveissä - aivan kuin! - muistolaatat Kwai-joen radan rakentajien hautausmaalla Kanachaburin kaupungissa. Käynti tuolla hautausmaalla ja vieraissa radan rakentajien museossa olikin vaikuttavampi kokemus kuin olisi osannut odottaa.

Toisen maailmansodan aikana japanilaiset pitivät Kauko-Idän rautaisessa oteessaan. Myös Thaimaa, silloinen Siam ja Burma, nykyinen Myanmar joutuivat heidän valtansa alle.

Saadakseen Intian valtameren tuntumassa olevan Burman luonnonrikkauksia riskittömämmin käyttöönsä he rakennuttivat sotavankityömaalla radan Thaimaan kautta Tyynen valtameren puolelle. Yksi tämän jokiuomia myötäilevän radan lukuisista silloista oli länsi-Thaimaan puolella sijaitseva Kwai-joen silta. Kohta valmistumisen jälkeen liittoutuneet pommittivat sen hajalle. Tuosta sillasta ja siitä käytävistä taisteluista on tullut eräs Kauko-Idän sodankäynnin ikoni. Kesti vielä vuoden verran, ennen kuin japanilaiset suostuivat rauhaan, kun Hiroshima ja Nagasaki tuhoitiin atomipommilla.

Joen ylittävä nykyinen betonisilta on eri paikassa kuin se alkuperäinen. Bangkokista länteen kulkeva liikenne kulkee siitä yli ja Kanachaburin kaupunki on

vilkas turistikohde. Tutustumisen radan rakentajien museoon osoittaa pienoismaallein, valokuvien ja autenttisten elokuvapätkien, miten epäinhimilliset olot sotavangeilla oli. Tehty elokuva ei yllä millään niin karmiviini näkymiin. Kun tähän tulee lisäksi trooppinen ilmasto tauteineen ja riittämättömästä ravinnosta aiheutuvat puutostaudit, ei ole ihme, että kauniisti hoidetulla hautausmaalla on lähes 7 000 muistolaattaa, ja pikku seppeleet siellä näillä osoittavat, että vainajien muistoa vaalitaan. "Ei koskaan sotaa", ovat useimmat vieraat jättäneet terveisensä museon vieraskirjaan.

Joka vuosi järjestetään koko viikon ajan iltanäytöksensä valo- ja ääniefektien tehostettu spektakkeleilla sillan rakentajien muistoksi, ja meille kävi niin

hyvin, että osuimme paikalle juuri sellaisena viikon. Melkein todellinen sota riehui parin sadan metrin päässä: sireenit ulvoivat, konetuliaseet rätsivät, aseiden suuliekit välähtelivät ja kranaatit ja pommit räiskyivät - ja tuolla kaiken keskellä ihmisen pitäisi pysyä hengissä ja järjissään. Viimein silta romahti, ja syvä hiljaisuus laskeutui tienoon ylle, kunnes aivan kuin elämän jatkumisen merkinä yksinäinen veturi rauhallisesti ylitti sillan. Hiljaisena väki poistui paikalta - sanoma oli mennyt perille.

Kuljin muistolaattarivien välissä tiettyä päivämäärää etsien. Tuossa on hollantilainen 28-vuotias tykistöalupseeri, tuossa 22-vuotias australialainen viestimies, tuossa 36-vuotias brittiläinen ilmavoimien upseeri jne. - heidän kuolinpäivänsä oli 21.8.1943. Kun niitit lentokoneen siivessä, he pysyivät uskollisina paikallaan rintamalinjojen takaa, oli tavanomaisten terveisten lisäksi muistutus ihmisen mielettömyydestä vastustamassa, tuhansien mailien päässä kotiseudultaan. Isäni menehtyi samana päivänä taisteluharjoituksissa saamansa kranaatinsirpaleen aiheuttamaan verenhukan Sortavalan sotilassairaalaissa, linja-auton matkan päässä kotiportilta.

Isä palveli koko talvisodan ajan eturintamalla panssaritorjunta-aliupseerina. "Jokainen kirje, jokainen korsusta lähtö voi olla viimeinen - mutta elämäni on Jumalan kädessä", oli usein hänen kirjeissään. Kwai-joen sotavankien kirjeissä oli samanlaista viestintää, kirkkokin heillä oli. Isän kirjeistä saatiin lukea myös tuoreita kuulumisia kotoa Salitsanrannalta, ei-

Sodan melskettä Kwai-joen taistelujen muistonäytöksessä.

hän sieltä ollut kuin "kivenheitto" rajalle. Jatkosodan aikana isäni palveli koulutustehtävissä, viimeiset ajat Lahdenpohjassa. Isäni viimeisessä kirjeessään, kaukana rintamalinjojen takaa, oli tavanomaisten terveisten lisäksi muistutus ihmisen epävarmuudesta -

odottihan häntä viikon loppuun pääsy lomalle!

Suomalaisina meillä on syytä pysähtyä mieli nöyränä ja Jumalalle kiitollisina 13.3. -merkeissä muistelemaan näitä vaikeita aikoja.

PEKKA
LAULAJAINEN

Muistolaattoja Kanachaburin hautausmaalla.

Kirjoittaja on Salitsanrannalla vuonna 1934 syntynyt Arvi ja Ida Laulajaisen vanhin poika. Hän oli isän kuollessa 9-vuotias, ja perhe asui silloin jälleen Salitsanrannalla. Kuva Impi Viikan Pyhäjärvi-historiasta kolmesta sotaorvosta isän haudalla Pyhäjärven sankarihauhdalla.

Kuvien tunnistaminen jatkuu

Viime numerossa olleiden kuvien tunnistamattomia henkilöitä tunnistettiin.

Tunnistancille yritän lähettää jotain vaivan palaksi, esimerkiksi tunnistettavan kuvan. Eräänä iltana sain Helsingistä puhelun, jossa Raija Nurmi kertoi, että aidan vieressä otetussa kuvassa on hänen enonsa Toivo Kuronen (nro 11), mielestäni Toivo on myös Kuoppalammin reunalla otetussa kuvassa (nro 4).

Tämän kerran kuvat ovat myös ryhmäkuvia. Ensimmäinen kuva on otettu Pyhäjärven hautausmaan talokoväestä. Kuvasta tunnistetut henkilöt ovat 1. Eeva Kyykkä, 5. ”Hauta Jaakko”, 6. Juutilaisen tyttö, 7. Maria Bodbacka os Kähönen (Isoisäni Aleksanteri Itäsälön äiti), 8. Emma Juutilainen ja 10. Ida Puputti os Kähönen.

Toisessa kuvassa on neljä herrasmiestä, joista nro 2 on isoisäni Aleksanteri Itäsalo. Ketkä ovat nuo muut?

Mikäli löytyy kuvia Lahnavalkamasta, ottaisın niitä kiittolisena vastaan.

HANNU PRUUKI
Mansikkatie 34,
32920 Kauvatsa
0400 – 945 252
hannu.pruuki@nic.fi
http://netti.nic.fi/
~hpruuki/

Sananparsia Pyhäjärveltä

Kirvesmiehe mill o tuuma ja sekki osapuillie.

Nii on köyhä jot puuhu ku nousuo ni moaha ei jä mitteä.

Eihä siihe kirkkuo tehä mihi köyhä kuoluo.

Raha puutties monj köyhtyy.

Nälkä noijaksi opetti, tiukka aika tietäjäksi.

Musakan perhekuntaa 1930-luvulla

Musakan Anni ja Ville lapsineen ja lastenlapsineen Pyhäjärven Kiimajärvellä 1930-luvulla. Edessä kravatti vinossa oleva poika Teuvo Musakka täyttää tänä vuonna 80 vuotta. Kuvan tunnistetiedot voi lähettää osoitteeseen LEA PIHO, puh. 040 7581 130, lea.pih0@saunalahti.fi.

Arvotonta maatako – menettämisen summa?

Karjalan palauttamisesta puhuttaessa kuulee usein lauseen ”sehän on arvotonta maata”. Kun asiaa tarkastellaan taloudellisesti, niin luovutetun karjalan maa-alue oli 25 000 neliökilometriä, joka oli noin kymmenesosa Suomen kokonaispinta-alasta. Ei tuon kokoinen maa-alue voi olla arvoton. Pelkän joutomaan arvoksi joissakin kunnissa on määritelty 50 euroa hehtaarilta. (Joutomaa on arvoton metsätalouden piiriin kuuluva maa). Ojalan laskuopin mukaan tuosta kertyy huomattava summa (125 miljoonaa euroa) ja kuitenkin pitää muistaa, että Karjalan maat olivat kaikkea muuta kuin joutomaata. Alueella oli tuolloin Suomen 12 prosenttia peltopinta-alasta ja 11 prosenttia metsäpinta-alasta.

Venäläiset olisivat myyneet Karjalan Suomelle 90-luvulla 15 miljardin dollarin hintaan, tuolloin hehtaarin hinnaksi olisi tullut 6000 dollaria. Nykyisen kurssin mukaan Karjalan hinta olisi ollut noin 10 miljardia euroa. Olisihan se ollut loistava kauppa myyjälle. Ensiksi otetaan alueet vääryydellä ja sitten myydään takaisin, kun oman maan varat ovat vähissä. Kun alue otettiin pois Suomelta kaikkien tuntemalla tavalla, olisimmeko olleet valmiit maksamaan siitä. Joidenkin laskelmien mukaan palautettuun Karjalaan olisi nyt investoitava 30 miljardia euroa. Mutta investoinnin sivuvaikutuksena työttömyys Suomesta häviäisi. Verohyödyt olisivat puolet vaadittavista investoinneista.

Kun Karjalan arvoja mietitään henkiseltä kannalta, niin emme voi tuolloin käyttää rahallisia mittareita. Menetimme toisen maailmansodan jälkeisessä rauhansopimuksessa todella paljon, onneksi saimme rauhan, mutta lunnaat olivat raskaat.

Meille suomalaisilla on kolme asiaa, jotka menevät arvoissa hyvin korkealla: Koti, Uskonto ja Isänmaa. Yli 400 000 suomalaista menetti kodin vääryyden johdosta. Karjalaisten esivanhempien haudat, jotka luonnollisesti jäivät Karjalan maihin, ovat nykyisin hävitetty ja hautarauhaa on loukattu. Kirkoista oli tehty mm elokuvateattereita. Isänmaan edestä kaatui vajaa 100 000 suomalaista ihmistä, jotka olisivat halunneet rankentaa maata tuleville sukupolville.

Suvut hajosivat ja monet perinteet saattoivat vaipea unholaan. Millaisia psyykkisiä traumoja kotinsa menettäneet joutuivat kärsimään, oliko 400 000 evakolle järjestetty istuntoja, joissa käsiteltiin traumaa, joka varmasti invalidisoi monia heistä koko elämän ajan.

Tutkimusten mukaan ihmisen perusluottamus/turvallisuus kehittyi hyvin varhaisessa vaiheessa. Perusturvallisuus muodostuu sen pohjalta, kuinka hyvin pystytään tyydyttämään lapsen tarpeet ja luomaan turvallinen elinympäristö. Kun koetaan perustarpeet tyydytetyiksi, syntyy perusluottamus, joka vaikuttaa moniin asioihin mm. vuorovaikutustaitoihin. Tarpeiden tyydyttämättä jääminen aiheuttaa taas pettymyksen ja koetaan epäluottamusta. Tällöin ahdistus, epävarmuus itseään ja ympäristöään kohtaan lisääntyy. Miten ihmiset, jotka joutuivat kokemaan isien, poikien ja veljien kaatumiset ja kodin menettämisen selviytyivät takaisin elämään. Pitää muistaa, että useat menettivät kodin kahdesti, eikä varmasti evakkotaivalkaan ollut kaikista helpoimpia vaiheita.

Yhtenä tärkeimmistä asioista, jotka auttoivat karjalaisia ja loivat heille elämänsuon olivat paikalliset karjalaseurat, joissa traumaa käsiteltiin ja asiasta keskusteltiin. Miettikö kukaan seurojen perustajajäsenistä mikä merkitys niillä oli psykologisesti? Sodan jälkeisten paikallisten karjalaseurojen toimintaa olivat tarinaillat, joissa saattoi olla kymmeniä saman trauman kokeneita ihmisiä. Tapa asioiden käsittelyyn oli varmasti jokaisella hyvin erilainen. Tänä voimme tarinaillat kutsua supporttiiviseksi ryhmäpsykoterapia istunnoiksi.

Historiallisesti menetimme paljon arvokkaita rakennuksia; Viipurin linnan, Konevitsan ja Valamon luostarin vain esimerkkeinä. Karjala on ollut historiallisesti paikka jossa idän ja lännen miekat ovat kohdanneet ja siitä on taisteltu vuosisatoja. Toivoa voimme, että saamme Karjalan takaisin ja raja palautuu vuoden 1920 Tarton rauhan rajalle.

HANNU PRUUKI
Isäsalon Aleksanterin ja Hiljan
tyttärenpoika, Kauvatsa

Kukkojen sukuseura suuntaa Sortavalaan

Kukkojen Sukuseuran hallituksen jäsenet edessä vas. Veikko Kukko, Arvo Kukko, Reino Äikiä, Paula Latva, Marja Kotasalmi, takaa oikealta Heikki Honkala, Anse Kämäräinen, Ruut Uusihakala ja Jari Kukko.

Täysilukuisena kokoontui Kukkojen sukuseuran hallitus 27. tammikuuta kokoukseensa Anse Kämäräisen kotiin Hausjärvelle. Puheenjohtaja Jari Kukon johdolla hyväksyttiin tilit ja toimintakertomus vuodelta 2007.

Sukuseuran matka Sortavalaan ja Petroskoihin toteutetaan, mikäli riittävä määrä osallistujia on lähdössä mukaan. Sukuseuran vuosikokous pidetään myös tämän matkan yhteydessä. Matkan ajankohta on 12.-16.6.2008.

Sukuseura on mukana Vpl. Pyhäjärvi -juhilla Mouhijärvellä, sillä sukuseminaarin yhtenä esittelykuna on Kukkojen suku. Myös Tampereen Karjalaisiin kesäjuhliin osallistutaan viikkoa ennen juhannusta.

Sukuseuran puheenjohtajina toimivat Jari Kukko ja Heikki Honkala, sihteereinä Paula Latva, jäsensihteerinä Anse Kämäräinen ja rahastonhoitajana Reino Äikiä.

REINO ÄIKIÄ

Kukkojen sukumatka Karjalaan

Kukkojen Sukuseuran matka Karjalaan (Ääninen-Laatokka-Suomenlahti) toteutetaan 12.-16.6. Matkan hinta on 550 euroa.

Matkaohjelma on seuraava:

- 1 päivä. Sortavala, jossa yöpyminen
 - 2 päivä. Viime sotien taistelupaikkojen kautta Petroskoihin jossa yöpyminen
 - 3 päivä. Matka Kizhin saarele. Paluu illalla Petroskoihin, jossa yöpyminen
 - 4 päivä. Nurmoilan karjalaiskylä, Aleksanteri Syväriläisen luostari, Terijoki jossa yöpyminen
 - 5 päivä. Kuuterselkä, Summa, Raivola ja Viipuri
- Ilmoittautumiset pikaisesti Jari Kukolle puh. 0400-965596 sähköposti jari.kukko@kolumbus.fi
Jos paikkoja jää matkalle pääsevät muutkin kuin sukuseuran jäsenet.
Tervetuloa matkalle

Kukkojen Sukuseura

Porvooseen retkelle toukokuussa

Kaunista Porvoota, vanhaa ja uutta, on mahdollisuus nähdä Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n kevätretkellä la 24.5.2008. Tutustumiskohteina ovat mahdollisuuksien mukaan Tuomiokirkko, J.L. Runebergin kotimuseo ja kiertelemme Vanhaa Porvoota oppaan johdolla.

Lisäksi käymme päivän aikana mm. Brunbergin suklaatehtaan myymälässä ja Porvoon Lankatalossa, missä juuri silloin on Hullun halpa lauantai ja saatavana poistotuotteita neule- ja kudontalankoja, kirjontapakkauksia, mallineuleita ja -kudonnaisia. Jos olet käsitöitä harrastava etkä ole koskaan vielä käynyt Lankatalossa, on siihen nyt ainutlaatuinen mahdollisuus.

Retkeilemme koko päivän, lähtö linja-autolla Helsingistä klo 10.00 Kiasman/Pääpostin turistipysäkillä, paluu n. klo 18 mennessä. Retken hinta bussikuljetuksineen ja opastuksineen on 10 euroa. Ruokailut ja kahvit kukin maksaa itse, varaamme ruokailupaikan ennakoon. Ilmoittautumiset retkelle kevätkokouksen yhteydessä tai pikapuoliin, viimeistään 5.5.08 mennessä puh. Kaarina Pärssinen p. 040-519 3036. Katso vielä huhtikuun lehdestä!

KAARINA PÄRSSINEN

Kaunista Vpl Pyhäjärveä.

Osa I, Pyhäjärven koulutie, 232 sivua, 300 valokuvaa.
Osa II, Juurillaan ja maailmalla, 504 sivua, 1450 valokuvaa. Koko A4. Kirjaparin hinta 95 euroa + lähetyskulut. **Tilaukset:** Toivo Hinkkanen, p. 050 3425 027, tai larjava@gmail.com.

Tilaa oma lehti

vpl.
Pyhäjärvi

Myydään **Pyhäjärven kansallispuke**

kokoa 42-44 edullisesti. Vähän käytetty, nyplätty pitsit.

Tiedustelut ja tarjoukset Keijo Happonen, p. 050 549 0194.

Seuraavaan lehteen tarkoitettu aineisto pitää olla toimituksessa **perjantaihin 11. huhtikuuta mennessä.** Huomaa uudet yhteystiedot!

TAPAHTUMAKALENTERI

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon huhtikuun tarinatuokio on su 13.4. klo 13 Vanhalla kirjastotalolla, ohjelmassa pyhäjärveläistä asiaa. Johtokunta klo 12. Kerho tekee matkan Lahden kaupunginteatteriin 26.4. klo 13 Pirkko Saisio: Omat koirat -komediaa katsomaan. Hinta vain 40€/henkilö, sis. myös lounaan. Kysy vapaita paikkoja Laila Innanen puh. 040 504 9135.

Lahden Seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon huhtikuun kokous pidetään torstaina 3.04.2008 klo 13 alkaen Lahdessa Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17. Ottakaapa vanhat valokuvat mukaan! Tervetuloa.

“Pyhäkylloisiä”, nii vanhoi, ku tiäl syntyneitä, kutsuta vainsainie koulupiirkokkousie. Se pietiä Kinnala Koukku (Haapaniementie 21, Kiiikka) lauantain 19.4.2008. Kirjautumine alkua klo 11.30 ja ohjelma klo 12.00. Pohjola Timo pohtii, jot mite löytiä niitä oma suvu kotpaikkoi sielt Pyhäjärvelt? Lahtise Marja laulua ja muistelu. Huostatellua ensimmäise Pyhäjärvi-lehe painajua. Marja ja Kalle pannuot välil pöyvä korijaks ja (poikkeuksellisest) suoottomaksuloi ei perit. Kirjatoimikunnna touhuist tehhiä selkuro sekä raha käytöst. Sitäki yhes mietitiä, jot mite täst ettiepäi koulupiiri asjoi hoijetua. Ja huomio: Sielt voip ostua Pyhäkylä koulu 130-vuotisjuhla flimn.

Ennakkotieto tulostais välttämätö. Soita pe 11.4. menses Irmal, p. 03-5143 731 tai Seijal, p. 040-835 5820. Kerro heil, jos tarviset kyttyi junalt tai jostai tievarrest, sekä mahdollisist ruokatoiveistais. Tietoloi juhlapaikast ja ajo-ohjje löyvtä: <www.kinnalankoukku.fi>.

Tervetulluo ja ota nuapur mukku!

Messu Vuosaaren kirkossa ja kirkkokahvit pyhäjärveläisteemalla Helsingissä Vuosaaren kirkossa os. Sattamasaarentie 7, 00980 Helsinki su 30.3. klo 11.00 Messu, jossa liturgina Sonja Virkkunen ja saarnaa Hanna-Kaisa Kotilainen, Vuosaari-kuoro, johtajana ja kanttorina Riitta Hirvonen. Messun jälkeen n. klo 12.30 on seurakuntasalissa, samassa osoitteessa kirkkokahvit. Niiden yhteydessä, läheisen talvisodan päättymispäivän viirtämänä, teoltri. Juhani Forsberg kertoo omista sotaroups-kokemuksistaan ”Kun isä ei enää tullut kotiin”. Tilaisuudessa näytetään ”Muistojen järvi”-filmi sotavuosien Pyhäjärveltä. Tilaisuuden juontaa Riitta Hirvonen. Tervetuloa!

Paukkujen sukuseura järjestää 28.6.-1.7.2008 sukumatkan Karjalan kannakselle, Sakkolaan, Metsäpirttiin, Rautuun ja mahdollisesti ympäristökuntiin, mikäli jonkun juuret ovat sieltä. Ympäristöä on järjestää kaikille mahdollisuus tutustua suvun entisiin asuinsijoihin. Ohjelma määräytyy osanottajien toiveiden mukaan.

Matkalle voi ilmoittautua muitakin kuin Paukun suvuun kuuluvia, mutta matka tehdään Paukkujen ehdoilla. Tiedustelut ja ilmoittautuminen sukutoimikunnan puheenjohtaja Hannu J. Paukku, Harjatie 5, 32210 Loimaa, puh. 0500-741296, hannu.paukku@punkalaidun.fi

www.vplpyhajarvi.fi

vpl. **Pyhäjärvi**

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

VPL.PYHÄJÄRVI-SÄÄTIÖ

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Rautasementtie 375
37550 Lempäälä
puh. 040 730 2622 tai
03-3748 448 iltaisin
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:
Reino Äikiä
Nokkamäentie 256
32700 Huittinen
puh. 040 769 5775
tai 02-566 213
fax 02-566 218
reino.aikia@esanet.fi

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:
Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

Tilaushinnat: koti- ja ulkomaat 25 euroa/vsk.
Ilmoitushinnat (pmm):
kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pieniin ilmoituksiin.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 22%

Vpl. Pyhäjärvi-seura r.y:n

Kevätkokous su 6.4.2008 klo 13.00

Karjalatalolla, Laatokka-salissa.

Sääntömääräisessä kevätkokouksessa käsitellään mm vuoden 2007 tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle.

Kahvia/teetä ja pientä suuhunpantavaa. Riitta Hirvonen laulattaa meille vanhoja koululauluja. Koulumuistojaan Vpl. Pyhäjärveltä ovat lupautuneet muistelemaan mm. Seth Wahl, Anja Pärssinen ja Kaarin Halonen. Pidämme myös arpajaiset, joita varten toivomme tuotavan lahjoituksena pieniä arpajaisvoittoja.

Kokouksen yhteydessä on saatavana ensimmäistä kertaa juuri valmistunut, nyt uusittu T-paita, jossa Vpl. Pyhäjärven vaakuna aidoissa väreissä ja teksti PYHÄJÄRVI VPL. Samoin myynnissä ”Muistojen järvi” dokumentti-filmiä DVD ja VHS sekä seuramme 50-v historioikkia.

Lämpimästi tervetuloa kaikki niin seuran jäsenet kuin muutkin pyhäjärveläiset ja pyhäjärveläisten ystävä!

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry, hallitus